

TALOUS *ja* MORAALI

TOIMITTANEET
SARI KIVISTÖ,
SAMI PIHLSTRÖM
& MIKKO TOLONEN

GAUDEAMUS

Copyright © 2016 Kirjoittajat &
Gaudeamus Helsinki University Press

Gaudeamus Oy
www.gaudeamus.fi

Kansi: Heikki Rönkkö

KL: 36, 11 + UDK: 33

ISBN 978-952-495-385-6

Painopaikka: Tallinna Raamatutrukikoja OÜ, Tallinna 2016

SISÄLLYS

*Mikko Tolonen, Sari Kivistö
& Sami Pihlström* 7 Johdanto: Onko kaikki kaupan?

I MARKKINATALOUS JA HYVINVOINTIVALTIO

Sixten Korkman 25 Moraalin merkitys taloudelle
Paul Lilrank 46 Köyhät ja kapitalismi
Juhana Vartiainen 67 Markkinatalouden ja hyvinvointi-
valtion järkiavioliitto

II MORAALI OSANA TALOUTTA

Sigrídur Thorgeirsdóttir 91 Velka, huolenpito ja anteliaisuus
Teivo Teivainen 107 Ekonomismi ja demokratian
tulevaisuus
*Miia Paakkanen, Frank Martela
& Anne Birgitta Pessi* 125 Kohti inhimillisempää
yrityselämää

III NÄKÖALOJA HISTORIAAN JA USKONTOON

Martti Koskenniemi 145 Sallimus, yhteiskunta ja markkinat
Kari Saastamoinen 167 Adam Smith varallisuuden
tavoittelusta
Risto Saarinen 186 Lahjan muunnelmat uskonnossa
ja taloudessa

IV FINANSSIKRIISI JA RAHOITUSMARKKINAT

Erkki Liikanen 207 Rahoitusmarkkinat ennen ja
jälkeen finanssikriisin
Pekka Sulkunen 225 Finanssimarkkinoiden
vapauttamisen poliittiset
perustelut
Björn Wahlroos 251 Ovatko markkinat aina oikeassa?
Ilkka Kiema 276 Tehottomuutta rahoitus-
markkinoiden valtatiellä

V EPÄVARMUUDEN TALOUS

<i>Jussi Perälä & Arto Ruuska</i>	293	Rikollinen talous ja järjestäytynyt yhteiskunta
<i>Asmo Kalpala</i>	309	Finanssiala, vastuu ja vakuuttaminen
<i>Jyri Liukko</i>	330	Elämän vakuuttaminen
<i>Sami Pihlström</i>	349	Epilogi: Talouden ja moraalin vaikea suhde
Viitteet	369	
Kirjallisuus	380	
Henkilöhakemisto	392	
Kirjoittajat	395	